Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

11 päivänä huhtikuuta 2013 *

Maatalous — EMOTR — Asetus (EY) N:o 1257/1999 — Maaseudun kehittämistuki — Varhaiseläketuki — Luopuja, joka on luovutushetkellä vähintään 55-vuotias mutta ei vielä yleisessä eläkeiässä — Yleisen eläkeiän käsite — Kansallinen lainsäädäntö, jossa määritellään eläkeikä, joka vaihtelee sukupuolen perusteella sekä naisten osalta näiden kasvattamien lasten lukumäärän perusteella — Yhdenvertaisen kohtelun ja syrjintäkiellon yleiset periaatteet

Asiassa C-401/11,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Nejvyšší správní soud (Tšekin tasavalta) on esittänyt 12.4.2011 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 28.7.2011, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Blanka Soukupová

vastaan

Ministerstvo zemědělství,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: tuomarit R. Silva de Lapuerta, joka hoitaa kolmannen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, K. Lenaerts, G. Arestis (esittelevä tuomari), J. Malenovský ja D. Šváby,

julkisasiamies: N. Jääskinen,

kirjaaja: hallintovirkamies K. Sztranc-Sławiczek,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 28.6.2012 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Blanka Soukupová, edustajanaan advokát J. Tomášek,

— Tšekin hallitus, asiamiehenään M. Smolek,

— Puolan hallitus, asiamiehenään M. Szpunar,

— Euroopan komissio, asiamiehinään M. van Beek, G. von Rintelen ja Z. Malůšková,

kuultuaan julkisasiamiehen 23.10.2012 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

* Oikeudenkäyntikieli: tšekki.

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tuesta maaseudun kehittämiseen ja tiettyjen asetusten muuttamisesta ja kumoamisesta 17.5.1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1257/1999 (EYVL L 160, s. 80 ja oikaisu EYVL 2000, L 302, s. 72) 11 artiklan sekä tasa-arvoista kohtelua ja syrjintäkieltoa koskevien unionin yleisten oikeusperiaatteiden tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat maatalousyrittäjä Blanka Soukupová ja Ministerstvo zemědělství (maatalousministeriö) ja jossa on kyseessä se, että ensin mainitun esittämä hakemus saada osallistua ohjelmaan, jolla kannustetaan luopumaan ennenaikaisesti maatalousyrittäjän toiminnan harjoittamisesta, hylättiin.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin säännöstö

3 Miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen asteittaisesta toteuttamisesta sosiaaliturvaa koskevissa kysymyksissä 19.12.1978 annetun neuvoston direktiivin 79/7/ETY (EYVL 1979, L 6, s. 24) 3 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tätä direktiiviä sovelletaan:

a) lakisääteisiin järjestelmiin, jotka antavat turvaa seuraavien tapausten varalta:

– –

— vanhuus,

– –

b) sosiaalihuoltoon niiltä osin kuin sillä täydennetään a alakohdassa tarkoitettuja järjestelmiä tai korvataan ne.”

4 Kyseisen direktiivin 7 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Tämä direktiivi ei rajoita jäsenvaltioiden oikeutta jättää sen soveltamisalan ulkopuolelle:

a) eläkeiän määrittelyä vanhuus- ja työeläkkeen myöntämiseksi sekä sen mahdollisia vaikutuksia muihin etuuksiin;

b) lapsia kasvattaneille henkilöille myönnettäviä, vanhuuseläkejärjestelmään kuuluvia etuuksia; oikeutta etuuksiin jaksoilta, joiden aikana työnteko on ollut keskeytyneenä lasten kasvattamisen vuoksi;

– –

2. Jäsenvaltioiden on säännöllisesti tarkasteltava 1 kohdan mukaisesti soveltamisalan ulkopuolelle jätettyjä kysymyksiä arvioidakseen, onko niiden pysyttäminen soveltamisalan ulkopuolella niissä tapahtuneen sosiaalisen kehityksen kannalta perusteltua.”

5 Asetuksen (ETY) N:o 1257/1999 johdanto-osan 23 perustelukappaleessa todetaan, että maatilojen kannattavuuden parantamiseksi maatalousyrittäjiä olisi kannustettava luopumaan ennenaikaisesti maatalouden harjoittamisesta.

6 Asetuksen johdanto-osan 40 perustelukappaleen mukaan olisi muun muassa tuettava toimenpiteitä epätasa-arvoisuuden poistamiseksi sekä miesten ja naisten välisten yhtäläisten mahdollisuuksien edistämiseksi.

7 Kyseisen asetuksen 2 artiklan 11 luetelmakohdassa säädetään, että maataloustoimintaan ja sitä koskevaan tuotantosuunnan muutokseen liittyvä maaseudun kehittämistuki voi koskea epätasa-arvoisuuden poistamista sekä miesten ja naisten välisten yhtäläisten mahdollisuuksien edistämistä erityisesti tukemalla naisten omasta aloitteestaan toteuttamia hankkeita.

8 Asetuksen N:o 1257/1999 IV lukuun, jonka otsikko on ”Varhaiseläke”, kuuluvan 10 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Maatalouden varhaiseläketuen avulla pyritään seuraaviin tavoitteisiin:

— tulojen saannin turvaaminen ikääntyneille viljelijöille, jotka päättävät luopua maatalouden harjoittamisesta,

— sen edistäminen, että ikääntyneiden viljelijöiden tilalle tulee viljelijöitä, jotka pystyvät tarvittaessa parantamaan jatkavien maatilojen taloudellista elinkelpoisuutta,

— maatalousmaiden ohjaaminen muuhun kuin maatalouskäyttöön, jos niiden käyttö maatalouden tarkoituksiin ei täytä taloudelliselle elinkelpoisuudelle asetettuja edellytyksiä.”

9 Kyseisen asetuksen 11 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tilasta luopujan on:

— luovuttava pysyvästi kaikesta kaupallisen maatalouden harjoittamisesta; hän voi kuitenkin jatkaa maataloutta muussa kuin kaupallisessa tarkoituksessa ja pitää hallussaan rakennuksia,

— luovutushetkellä oltava vähintään 55-vuotias, mutta ei vielä yleisessä eläkeiässä ja

— hänen on tullut harjoittaa maataloutta kymmenen vuoden ajan ennen luovutusta.”

10 Saman asetuksen 12 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Varhaiseläketuen kestoaika on enintään 15 vuotta luopujan osalta ja kymmenen vuotta maataloustyöntekijän osalta. Se ei saa jatkua sen jälkeen, kun luopuja on täyttänyt 75 vuotta, eikä se saa jatkua sen jälkeen, kun työntekijä on saavuttanut tavanomaisen eläkeiän.

Jos jäsenvaltio luopujan ollessa kyseessä maksaa tavanomaista vanhuuseläkettä, varhaiseläketuki myönnetään sen lisänä ottaen huomioon kansallisen vanhuuseläkkeen määrä.”

Tšekin säännöstö

11 Tšekin tasavalta antoi asetuksen N:o 1257/1999 mukaisesti 26.1.2005 hallituksen asetuksen nro 69/2005, jossa määritellään edellytykset, joiden mukaisesti maatalousyrittäjille myönnetään tukea heidän luopuessaan ennenaikaisesti maatalouden harjoittamisesta (nařízení vlády č. 69/2005 Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotace v souvislosti s předčasným ukončením provozování

zemědělské činnosti zemědělského podnikatele). Hallituksen asetuksen 1 §:n mukaan kyseisen asetuksen tavoitteena on myöntää tukia ohjelmasta, jolla maatalousyrittäjiä kannustetaan luopumaan ennenaikaisesti maatalouden harjoittamisesta.

12 Hallituksen asetuksen 3 §:n 1 momentin b kohdan mukaan edellytyksenä tähän ohjelmaan osallistumiselle on, että hakija on hakemuksen jättöhetkellä vähintään 55 vuoden ikäinen eikä ole saavuttanut vanhuuseläkettä koskevan oikeuden saamiseksi edellytettyä ikää.

13 Eläkevakuutuslain nro 155/1995 (zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění), sellaisena kuin sitä sovellettiin pääasiassa, 32 §:n 1 ja 2 momentissa, johon kyseisessä 3 §:n 1 momentin b kohdassa viitataan, säädettiin seuraavaa:

”(1) Eläkeikä on

a) miehillä 60 vuotta

b) naisilla

1. 53 vuotta, jos he ovat kasvattaneet vähintään 5 lasta

2. 54 vuotta, jos he ovat kasvattaneet 3 tai 4 lasta

3. 55 vuotta, jos he ovat kasvattaneet 2 lasta

4. 56 vuotta, jos he ovat kasvattaneet yhden lapsen, tai

5. 57 vuotta, jos vakuutetut ovat saavuttaneet tämän iän 31.12.1995 mennessä.

(2) Sellaisten vakuutettujen, jotka saavuttavat edellä 1 momentissa vahvistetut ikärajat 1.1.1996 ja 31.12.2012 välisenä aikana, eläkeikä määritetään siten, että kuukauteen, jonka kuluessa vakuutettu on saavuttanut tämän ikärajan, miehille lisätään 2 kuukautta ja naisille 4 kuukautta kutakin kalenterivuotta, myös jo alkanutta, kohti 31.12.1995 alkaen siihen päivään asti, kun 1 momentissa säädetyt ikärajat on saavutettu, ja eläkeikänä pidetään ikää, jonka asianomainen henkilö on saavuttanut tällä tavoin määritettynä kuukautena päivänä, joka vastaa järjestysluvultaan päivää, jona vakuutettu on syntynyt; jos tällä tavoin määriteltyyn kuukauteen ei sisälly tällaista päivää, eläkeikänä pidetään ikää, joka on saavutettu tällä tavoin määritellyn kuukauden viimeisenä päivänä.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

14 Soukupová on 24.1.1947 syntynyt maatalousyrittäjä, joka on kasvattanut kaksi lasta. Hän saavutti 24.5.2004 iän, jonka saavutettuaan hän sai oikeuden lain nro 155/1995 32 §:n 1 ja 2 momentin nojalla vanhuuseläkkeeseen.

15 Soukupová esitti 3.10.2006 valtion maataloustukirahastolle hakemuksen saada osallistua ohjelmaan, jolla maatalousyrittäjiä kannustetaan luopumaan ennenaikaisesti maatalouden harjoittamisesta.

16 Hakemus hylättiin 20.12.2006 tehdyllä päätöksellä hallituksen asetuksen nro 69/2005 3 §:n 1 momentin b kohdan nojalla sillä perusteella, että Soukupová oli hakemuksen jättämishetkellä saavuttanut iän, jota edellytetään vanhuuseläkettä koskevan oikeuden saamiseksi.

17 Soukupová valitti tästä päätöksestä Ministerstvo zemědělstvílle, joka hylkäsi valituksen 12.4.2007 tekemällään päätöksellä.

18 Soukupová saattoi tämän päätöksen Městský soud v Prazen (Prahan kaupungin tuomioistuin) käsiteltäväksi. Hän väitti kanteessaan, että hallituksen asetuksen nro 69/2005 3 §:n 1 momentin b kohta oli ristiriidassa asetuksen N:o 1257/1999 11 artiklan 1 kohdan toisen luetelmakohdan kanssa, koska viimeksi mainittu asetus koskee ”yleistä eläkeikää”, kun taas hallituksen asetus koskee ”ikää, jota edellytetään vanhuuseläkettä koskevan oikeuden saamiseksi”. Soukupová väitti, että 3 §:ssä säädetty edellytys oli syrjivä, koska kyseisessä pykälässä tarkoitettu ikä, jota edellytetään vanhuuseläkettä koskevan oikeuden saamiseksi, on määritetty eri tavalla miesten ja naisten osalta, ja että lisäksi se on naisten osalta erilainen heidän kasvattamiensa lasten lukumäärän perusteella, ja vaati, että kyseisessä asetuksessa tarkoitettua ”yleistä eläkeikää” koskevaa käsitettä on tulkittava siten, ettei tiettyjä hakijoita syrjitä. Hän totesi siten, että tšekkiläisen asetuksen nojalla naisilla, jotka ovat kasvattaneet suuremman määrän lapsia, on objektiivisesti arvioituna vähemmän aikaa esittää hakemus saada osallistua kyseiseen ennenaikaista luopumista koskevaan ohjelmaan kuin miehillä tai vähemmän lapsia kasvattaneilla naisilla.

19 Městský soud v Praze kumosi 30.4.2009 antamallaan ratkaisulla Ministerstvo zemědělstvín päätöksen, koska se katsoi, ettei miespuolisten ja naispuolisten maanviljelijöiden erilaiselle kohtelulle maataloustukien myöntämisessä ollut laillista perustetta. Se epäsi näin ollen kaikki tulkinnat, jotka olisivat omiaan aiheuttamaan perusteetonta syrjintää hakijoiden välillä. Lisäksi se katsoi, että ikärajan, jonka täyttyessä on mahdollista osallistua ohjelmaan, jolla maatalousyrittäjiä kannustetaan luopumaan ennenaikaisesti maatalouden harjoittamisesta, oli katsottava olevan yleinen eläkeikä, joka määritellään samalla tavalla kaikkien hakijoiden osalta.

20 Ministerstvo zemědělství teki ratkaisusta kassaatiovalituksen Nejvyšší správní soudille (ylimmän oikeusasteen hallintotuomioistuin). Kyseinen ministeriö väitti valituksessaan, että asetukseen N:o 1257/1999 ei sisälly täsmällisiä säännöksiä hakijoiden alaikärajasta. Sen mukaan tämän asetuksen 11 artiklan 1 kohdan toiseen luetelmakohtaan sisältyvällä ilmaisulla ”yleinen eläkeikä” ja lain nro 155/1995 32 §:ään sisältyvällä ilmaisulla ”eläkeikä” oli samanlainen merkitys. Ministeriö katsoi, että jotta kyseisessä 11 artiklassa tarkoitettu yleinen eläkeikä voitaisiin määrittää täsmällisesti ja objektiivisesti, kansallisessa oikeusjärjestyksessä oli päätetty määrittää tämä ikä kyseisen 32 §:n perusteella. Ministerstvo zemědělství totesi lisäksi, että ohjelma-asiakirjassa ”Tšekin tasavallan horisontaalinen maaseudun kehityssuunnitelma 2004–2006”, jonka tämän jäsenvaltion hallitus hyväksyi 9.7.2003 tekemällään päätöksellä nro 671 ja Euroopan komissio 3.9.2004 tekemällään päätöksellä 2004 CZ 06G DO 001, oli vahvistettu sama yleisen eläkeiän määrittämistapa.

21 Koska Nejvyšší správní soudilla oli epäselvyyttä Soukupován oikeudesta saada osallistua hallituksen asetuksessa nro 69/2005 säädettyyn ohjelmaan, jolla maatalousyrittäjiä kannustetaan luopumaan ennenaikaisesti maatalouden harjoittamisesta, ja koska se katsoi, että tältä osin oli tarpeen saada vastaus sekä asetuksen N:o 1257/1999 11 artiklan 1 kohdan toisessa luetelmakohdassa tarkoitetun ”yleistä eläkeikää” koskevan käsitteen tulkinnasta että siitä, onko unionin oikeuden mukaan sallittua, että arvioitaessa hakemusta saada osallistua tähän ohjelmaan hakijoita kohdellaan eri tavalla heidän sukupuolensa ja kasvattamiensa lasten lukumäärän perusteella, se on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Voidaanko [asetuksen N:o 1257/1999] 11 artiklan käsitettä ’yleinen eläkeikä’ tilan luovutushetkellä tulkita siten, että sillä tarkoitetaan tietyltä hakijalta kansallisen lainsäädännön nojalla ’vanhuuseläkettä koskevan oikeuden saamiseksi edellytettyä ikää’?

2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko unionin oikeuden ja unionin oikeuden yleisten periaatteiden mukaista, että yksittäisten hakijoiden ’yleinen eläkeikä’ tilan luovutushetkellä määritetään eri tavoin heidän sukupuolensa ja heidän kasvattamiensa lasten lukumäärän mukaan?

3) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan kieltävästi, mitä perusteita kansallisen tuomioistuimen pitäisi ottaa huomioon, kun se tulkitsee [N:o 1257/1999] 11 artiklan käsitettä ’yleinen eläkeikä’ tilan luovutushetkellä?”

Ennakkoratkaisukysymysten arviointi

Ensimmäinen ja toinen kysymys

22 Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä ja toisella kysymyksellään, joita on tutkittava yhdessä, pääasiallisesti, onko unionin oikeuden ja siihen kuuluvien yhdenvertaisen kohtelun ja syrjintäkiellon yleisten periaatteiden mukaista, että asianomaisen jäsenvaltion kansallisen eläkejärjestelmän säännösten, jotka koskevat ikää, jota edellytetään vanhuuseläkettä koskevan oikeuden saamiseksi, nojalla asetuksen N:o 1257/1999 11 artiklan 1 kohdan toisessa luetelmakohdassa tarkoitettu ”yleinen eläkeikä” määritetään eri tavalla maatalouden varhaiseläketuen hakijan sukupuolen perusteella ja naispuolisten hakijoiden osalta asianomaisen kasvattamien lasten lukumäärän perusteella.

23 Tässä yhteydessä on todettava aluksi, että – kuten asetuksen N:o 1257/1999 10 artiklan 1 kohdasta käy ilmi – kyseisessä asetuksessa tarkoitetun maatalouden varhaiseläketukea koskevan mekanismin tarkoituksena on muun muassa tulojen saannin turvaaminen ikääntyneille viljelijöille, jotka päättävät luopua maatalouden harjoittamisesta, ja sen edistäminen, että ikääntyneiden viljelijöiden tilalle tulee viljelijöitä, jotka pystyvät tarvittaessa parantamaan jatkavien maatilojen taloudellista elinkelpoisuutta. Viimeksi mainittu tavoite mainitaan myös kyseisen asetuksen johdanto-osan 23 perustelukappaleessa.

24 Tästä seuraa, että kyseinen varhaiseläketuki muodostaa taloudellisen kannustimen, jolla pyritään rohkaisemaan ikääntyneitä viljelijöitä luopumaan pysyvästi maatalouden harjoittamisesta aiemmin kuin he tekisivät sen tavanomaisissa olosuhteissa ja siten helpottamaan maatalousalan rakennemuutosta, jotta voidaan paremmin varmistaa tilojen elinkelpoisuus.

25 On siis todettava, että – kuten julkisasiamies on huomauttanut ratkaisuehdotuksensa 47 kohdassa – asetuksessa N:o 1257/1999 tarkoitettu maatalouden varhaiseläketuki on Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) rahoittama yhteisen maatalouspolitiikan väline, jonka tavoitteena on lisätä maatilojen elinkelpoisuutta, eikä direktiivin 79/7 soveltamisalaan kuuluva sosiaaliturvaetuus.

26 Vaikka näin ollen onkin totta, että asetuksen N:o 1257/1999 11 artiklan 1 kohdan toisessa luetelmakohdassa tarkoitetun ”yleisen eläkeiän” määrittely kuuluu unionin oikeudessa tehdyn yhdenmukaistamisen puuttuessa jäsenvaltioiden toimivaltaan, on kuitenkin niin, että jäsenvaltiot eivät voi tätä asetusta soveltaessaan vedota erilaiseen kohteluun, joka direktiivin 79/7 7 artiklan 1 kohdassa niiden sallitaan pysyttävän voimassa eläkeiän määrittelyn osalta sosiaaliturvan alalla. Ei voida katsoa, että unionin lainsäätäjä olisi viitatessaan käsitteeseen, jota ei ole yhdenmukaistettu, sallinut jäsenvaltioiden toteuttavan kyseistä asetusta täytäntöön pannessaan toimenpiteitä, jotka ovat unionin oikeuden yleisten periaatteiden ja perusoikeuksien vastaisia (ks. vastaavasti asia C-540/03, parlamentti v. neuvosto, tuomio 27.6.2006, Kok., s. I-5769, 22 ja 23 kohta).

27 Lisäksi on todettava, että asetuksen N:o 1257/1999 johdanto-osan 40 perustelukappaleen mukaan olisi tuettava toimenpiteitä epätasa-arvoisuuden poistamiseksi sekä miesten ja naisten välisten yhtäläisten mahdollisuuksien edistämiseksi. Kyseisen asetuksen 2 artiklan 11 luetelmakohdassa säädetään myös, että maaseudun kehittämistuki voi koskea epätasa-arvoisuuden poistamista sekä naisten ja miesten välisten yhtäläisten mahdollisuuksien edistämistä. Näistä säännöksistä käy siten ilmi, että kyseisen asetuksen perusteella myönnetyn maatalouden varhaiseläketuen yhteydessä on varmistettava naisten ja miesten tasa-arvoinen kohtelu ja näin ollen kiellettävä kaikki sukupuoleen perustuva syrjintä.

28 Näin ollen jäsenvaltioiden on Euroopan unionin perusoikeuskirjan 51 artiklan 1 kohdan nojalla pannessaan täytäntöön asetusta N:o 1257/1999 noudatettava perusoikeuskirjan 20 artiklassa, 21 artiklan 1 kohdassa ja 23 artiklassa vahvistettuja yhdenvertaisen kohtelun ja syrjintäkiellon periaatteita.

29 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhdenvertaisen kohtelun ja syrjintäkiellon periaatteet edellyttävät, että toisiinsa rinnastettavia tilanteita ei kohdella eri tavalla eikä erilaisia tilanteita kohdella samalla tavalla, ellei tällaista kohtelua voida objektiivisesti perustella (ks. mm. asia C-354/95, National Farmers' Union ym., tuomio 17.7.1997, Kok., s. I-4559, 61 kohta; asia C-152/09, Grootes, tuomio 11.11.2010, Kok., s. I-11285, 66 kohta ja asia C-236/09, Association belge des Consommateurs Test-Achats ym., tuomio 1.3.2011, Kok., s. I-773, 28 kohta).

30 Nyt käsiteltävässä asiassa on todettava, että nais- ja miespuoliset ikääntyneet viljelijät ovat toisiinsa rinnastettavissa tilanteissa asetuksen N:o 1257/1999 10 artiklan 1 kohdassa säädetyn varhaiseläketuen tavoitteen osalta, jona on sen edistäminen, että nämä viljelijät, heidän sukupuolestaan ja kasvattamiensa lasten lukumäärästä riippumatta, luopuvat pysyvästi maatalouden harjoittamisesta ennenaikaisesti, jotta voidaan taata paremmin maatilojen elinkelpoisuus, kuten käy ilmi tämän tuomion 24 kohdasta. Kyseiset nais- ja miespuoliset viljelijät voivat hakea tällaista tukea, mikäli he ovat kyseisen asetuksen 11 artiklan 1 kohdassa edellytetyllä tavalla luopuneet pysyvästi kaupallisen maatalouden harjoittamisesta harjoitettuaan maataloutta kymmenen vuoden ajan ennen luovutusta ja ovat luovutushetkellä vähintään 55-vuotiaita, mutta eivät vielä yleisessä eläkeiässä.

31 Näissä olosuhteissa olisi unionin oikeuden ja siihen kuuluvien yhdenvertaisen kohtelun ja syrjintäkiellon yleisten periaatteiden vastaista, että kyseisiä tilanteita kohdeltaisiin eri tavalla ilman objektiivisia perusteita, siksi, että kyseisen jäsenvaltion kansallisen eläkejärjestelmän säännösten nojalla asetuksen N:o 1257/1999 11 artiklan 1 kohdan toisessa luetelmakohdassa tarkoitettu "yleinen eläkeikä" määritetään eri tavalla maatalouden varhaiseläketuen hakijan sukupuolen perusteella ja naispuolisten hakijoiden osalta asianomaisen kasvattamien lasten lukumäärän perusteella.

32 Unionin oikeutta ja kyseisiä periaatteita näet loukattaisiin, mikäli olisi sallittua, että varhaiseläketuen hakijoita – jotka kuuluvat sukupuolensa perusteella ja naispuolisten hakijoiden osalta kasvattamiensa lasten lukumäärän perusteella sellaisten viljelijöiden ryhmään, joiden osalta tämä kansallisen järjestelmän näissä säännöksissä määritetty ikä saavutetaan aikaisemmin kuin toiseen viljelijöiden ryhmään kuuluvien hakijoiden osalta – voitaisiin kohdella epäedullisemmin ilman että tämä on objektiivisesti perusteltua. Tällaisessa tapauksessa jälkimmäiseen ryhmään kuuluvilla hakijoilla olisi käytettävissään pidempi aika esittää tukihakemus, joten heitä suosittaisiin ilman että tämä on objektiivisesti perusteltua, verrattuna ensimmäiseen ryhmään kuuluviin hakijoihin, joihin sovellettaisiin samanlaisen hakemuksen osalta tiukempia kyseisen tuen saamisedellytyksiä.

33 Pääasiassa kyseisestä kansallisesta lainsäädännöstä seuraa, että Soukupován kaltainen henkilö, joka luopuu maatalouden harjoittamisesta iässä, joka on tässä lainsäädännössä hänen sukupuolensa ja kasvattamiensa lasten lukumäärän perusteella määräytyvän yleisen eläkeiän ja kyseisessä lainsäädännössä miespuolisille viljelijöille määritetyn yleisen eläkeiän välissä, ei voi saada varhaiseläketukea, joten hänen on tyydyttävä siihen, että hän saa loppuiäkseen vanhuuseläkettä, joka on kyseistä tukea alhaisempi, kun taas miespuolinen viljelijä, joka luopuu maatalouden harjoittamisesta samanikäisenä kuin kyseinen henkilö, voi saada asetuksen N:o 1257/1999 12 artiklan 2 kohdan nojalla tällaista tukea enintään viidentoista vuoden ajan tai kunnes hän täyttää 75 vuotta, ja sen määrästä vähennetään kyseisen jäsenvaltion maksama vanhuuseläke.

34 Toisin kuin Tšekin ja Puolan hallitukset väittävät, pääasian kohteena olevassa kansallisessa lainsäädännössä toteutetun kaltaista erilaista kohtelua ei voida perustella objektiivisesti. Kuten näet julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 61 kohdassa, maatalousalan rakennepoliittiset tavoitteet, joihin asetuksen N:o 1257/1999 perusteella myönnetyllä maatalouden varhaiseläketuella pyritään, voidaan selvästi saavuttaa siten, ettei jäsenvaltioiden tarvitse turvautua syrjivään kohteluun.

35 Yhdenvertaisen kohtelun periaatteen noudattamatta jättämisen seurauksista pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa on muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on niin, että kun on todettu esiintyvän unionin oikeuden vastaista syrjintää, niin kauan kuin yhdenvertaisen kohtelun palauttavia toimenpiteitä ei ole toteutettu, yhdenvertaisen kohtelun periaatteen noudattaminen voidaan varmistaa ainoastaan antamalla epäedullisessa asemassa olevaan ryhmään kuuluville henkilöille samat edut kuin etuoikeutettuun ryhmään kuuluville henkilöille (ks. asia C-18/95, Terhoeve, tuomio 26.1.1999, Kok., s. I-345, 57 kohta ja asia C-399/09, Landtová, tuomio 22.6.2011, Kok., s. I-5573, 51 kohta). Epäedullisessa asemassa oleva henkilö on siten asetettava samaan asemaan kuin kyseistä etua saava henkilö.

36 Kaiken edellä esitetyn perusteella ensimmäiseen ja toiseen kysymykseen on vastattava, että ei ole unionin oikeuden ja siihen kuuluvien yhdenvertaisen kohtelun ja syrjintäkiellon yleisten periaatteiden mukaista, että asianomaisen jäsenvaltion kansallisen eläkejärjestelmän säännösten, jotka koskevat ikää, jota edellytetään vanhuuseläkettä koskevan oikeuden saamiseksi, nojalla asetuksen N:o 1257/1999 11 artiklan 1 kohdan toisessa luetelmakohdassa tarkoitettu ”yleinen eläkeikä” määritetään eri tavalla maatalouden varhaiseläketuen hakijan sukupuolen perusteella ja naispuolisten hakijoiden osalta asianomaisen kasvattamien lasten lukumäärän perusteella.

Kolmas kysymys

37 Ensimmäiseen ja toiseen kysymykseen annetun vastauksen johdosta kansallisen tuomioistuimen esittämään kolmanteen kysymykseen ei ole tarpeen vastata.

Oikeudenkäyntikulut

38 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Ei ole unionin oikeuden ja siihen kuuluvien yhdenvertaisen kohtelun ja syrjintäkiellon yleisten periaatteiden mukaista, että asianomaisen jäsenvaltion kansallisen eläkejärjestelmän säännösten, jotka koskevat ikää, jota edellytetään vanhuuseläkettä koskevan oikeuden saamiseksi, nojalla Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tuesta maaseudun kehittämiseen ja tiettyjen asetusten muuttamisesta ja kumoamisesta 17.5.1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1257/1999 11 artiklan 1 kohdan toisessa luetelmakohdassa tarkoitettu ”yleinen eläkeikä” määritetään eri tavalla maatalouden varhaiseläketuen hakijan sukupuolen perusteella ja naispuolisten hakijoiden osalta asianomaisen kasvattamien lasten lukumäärän perusteella.

Allekirjoitukset